

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

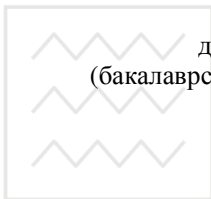
07-03-144

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення навчальної
дисципліни **«Клінічна психологія»**

«Clinical psychology»

для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 Психологія
заочної форми навчання

галузь знань
branch of knowledge
спеціальність
specialty

05 Соціальні та поведінкові науки
05 Social and behavioral sciences
053 Психологія
053 Psychology

Рекомендовано
науково-методичною комісією
зі спеціальності
053 Психологія
Протокол № 2 від 10.10.2018 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення навчальної дисципліни «Клінічна психологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія заочної форми навчання / Колодич О. Б. – Рівне : НУВГП, 2019. – 20 с.

Укладач: Колодич О. Б. , кандидат психологічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П. , доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

© Колодич О. Б., 2019
© НУВГП, 2019

- 1 Вступ
- 2 Методичні поради для роботи над дисципліною
- 3 Темі семінарських занять
- 4 Плани семінарських занять
- 5 Самостійна робота
- 6 Методи контролю
- 7 Питання до модульного контролю
- 8 Рекомендована література
- 9 Інформаційні ресурси

1. Вступ

При вивченні медичної психології виникають визначені труднощі, що викликані відсутністю загальних представлень про клініку захворювань, цілісності образу психіки хворого. У навчальних посібниках існує відома термінологічна розмитість і плутанина у визначенні медичної психології.

Зміст медичної психології, її місце, обсяг дотепер по-різному розуміються фахівцями. Загальним є те, що медична психологія розглядає область прикордонну між медициною і психологією. При цьому вона вивчає проблеми медицини в психологічному аспекті і методами психології.

У більшості країн поширене поняття клінічної психології, а не медичної. У клінічну психологію в США включаються психотерапія, психодіагностика, консультативна психологія, психогігієна і реабілітація, деякі розділи дефектології, психосоматика. У Польщі медична психологія також розуміється досить широко, у число її задач включаються діагностика, клініко-відбудовна діяльність, реабілітація інвалідів, психотерапія, психокорекція, контроль ефективності психокорекції і психотерапії.

У нашій країні К. К. Платонов розглядав клінічну психологію як частину медичної психології. Клінічна психологія, на його думку, має прикладне значення, відповідаючи потребам клініки: психіатричної, неврологічної, соматичної. У медичну психологію Платонов уклав крім клінічної психології психогігієну.

Мета вивчення дисципліни – ознайомити студентів із сучасними теоретичними уявленнями та практичними напрацюваннями в галузі психологічної діяльності в системі охорони психічного здоров'я. Психологічна допомога в медичній практиці полягає в клініко-психологічному дослідженні й оцінці стану пацієнта, аналізі психологічних і психосоматичних аспектів хвороби та психологічній допомозі із застосуванням сучасних аспектів психотерапії, психопрофілактики, психогігієни.

Сучасна клінічна психологія вивчає фундаментальні поняття проявів психічної патології, основні патологічні симптоми й синдроми психічних розладів, порушення психіки при соматичних захворюваннях, загальне уявлення про психосоматичну

єдність, особливості поведінки психосоматичних пацієнтів та можливості психологічної допомоги в структурі комплексного лікування.

Знання, отримані в результаті вивчення курсу «Клінічна психологія», дадуть можливість свідомого й більш функціонального впровадження у вітчизняну медичну та психологічну практику ефективних методик допомоги пацієнтам, що є основою для подальшого поглиблення фахової спеціалізації психологів. За результатами вивчення матеріалу цього курсу студенти складають екзамени.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних **компетенцій**:

соціально-особистісних:

- адаптивність і комунікабельність;
- наполегливість у досягненні мети;
- розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики);

загальнонаукових:

- володіння базовими уявленнями про основи клінічної психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, яка страждає на захворювання;

- здатність використовувати інноваційні технології в практичній діяльності;

інструментальних:

- володіння практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережових технологій, баз даних і знань;

- володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем розвитку психології аномального розвитку в сучасному світі;

професійних:

- володіння знаннями про психологічні особливості осіб з порушеннями психіки, розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційної та психотерапевтичної допомоги;

- володіння сучасними знаннями про психологічний супровід осіб, які страждають на психосоматичні захворювання;

- володіння знаннями про методи дослідження в клінічній психології;

- здатність до психологічного супроводження осіб із захворюваннями;

- володіння сучасними технологіями діагностики і організації наукового дослідження у своїй професійній діяльності на основі комплексного підходу до вирішення проблем професійної діяльності;

спеціалізовано-професійних:

- здатність організовувати та здійснювати реабілітаційну, корекційну, розвивальну та психотерапевтичну роботу з особами, які страждають на психосоматичні захворювання, з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб.

Студенти повинні **знати**:

- сучасний стан психологічної служби;

- теоретичні основи клінічної психології;
- сучасні методи діагностики функціональних станів, особливо найбільш інформативних щодо раннього виявлення порушень і патологій;
- сучасні методи психологічного корекції та психологічної реабілітації.

Студенти повинні **вміти**:

- провести огляд людини;
- провести аналіз його психоемоційного стану;
- визначати його психологічні особливості;
- побудувати хронограму людини;
- проаналізувати і зробити висновки за результатами психологічного дослідження;
- провести диференційну діагностику психічного стану людини;
- скласти і науково обґрунтувати рекомендації щодо психологічної корекції;
 - скласти і науково обґрунтувати рекомендації щодо психологічного супроводу хворого.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи. Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, питання до модульного контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

3. Теми семінарських занять

Національний університет
екологічного господарства
та природокористування

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Фундаментальні поняття клінічної психології.	2	—
2	Принципи та етапи клінічного опитування пацієнта.	2	2
3	Клінічні прояви психічної норми та патології.	2	—
4	Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів.	2	—
5	Ознаки порушення пам'яті, інтелекту. Клінічні й експериментальні способи визначення глибини ураження психічних функцій.	2	—
6	Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.	2	—
7	Порушення психіки при соматичних захворюваннях.	2	2
8	Психологічні особливості та порушення психіки у осіб з хворобами ендокринної системи, гінекологічними та функціональними сексуальними розладами.	2	—
9	Психологічні особливості та порушення психіки в осіб з больовим синдромом, розладами харчової поведінки, психовегетативним синдромом, розладами сну.	2	—
10	Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби».	2	—
11	Особливості психічного реагування на патологію в залежності від статі, віку, професії, темпераменту, характеру, особистісних нюансів.	2	—
Разом		22	4

4. Плани семінарських занять

Семінарське заняття №1

Тема: Фундаментальні поняття клінічної психології

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Кваліфікаційна характеристика клінічного психолога.
2. Місце клінічного психолога в психології та медицині.
3. Методи дослідження в клінічній психології.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм дослідження клінічного психолога.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч.посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч.посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ППО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Принципи та етапи клінічного опитування пацієнта

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Принципи та етапи клінічного опитування пацієнта.
2. Феноменологія клінічних проявів. Феноменологічний принцип.
3. Обстеження хворого. Первинне інтерв'ю, психологічне консультування

Завдання

1. Розробити алгоритм психологічного консультування.
2. Скласти програму психологічного консультування клієнта зі скаргами на здоров'я.
3. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.

2. Медична психологія: навч. посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.

3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).

4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ІПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Клінічні прояви психічної норми та патології

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Психопатологічні симптоми.
2. Психологічні феномени.
3. Характеристика основних принципів розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм основних принципів розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.

2. Медична психологія: навч. посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.

3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).

4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ІПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Клінічні прояви психічної норми та патології.
2. Діагностичні принципи-альтернативи: хвороба-особистість, нозос-патос, реакція-стан-розвиток, психотичне-непсихотичне, екзогенне-психогенне-ендогенне, дефект-видуження-хроніфікація.
3. Адаптація-деадаптація, компенсація-декомпенсація, негативне-позитивне.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм діагностичних принципів – альтернатив.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч.посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч.посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Ознаки порушення пам'яті, інтелекту. Клінічні й експериментальні способи визначення глибини ураження психічних функцій

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Симптоми порушення в сфері сприйняття, межа між нормою й патологією.
2. Симптоми порушення в сфері мислення.
3. Ознаки патології в ділянці емоцій.
4. Порушення волі, ознаки енергетичного зниження.
5. Патологія мотивів: питання норми й патології.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм діагностики порушень пізнавальних психічних процесів.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч. посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. К.: ППО КУ ім. Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

Ознаки порушення пам'яті, інтелекту.

1. Клінічні й експериментальні способи визначення глибини ураження психічних функцій.
2. Порушення свідомості.
3. Межа між нормою та патологією.
4. Ознаки психічної дефіцитарності.
5. Питання зворотності-незворотності дефекту.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм діагностики порушень пам'яті, інтелекту.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч. посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. К.: ПО КУ ім. Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 7

Тема: Порушення психіки при соматичних захворюваннях

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Темперамент, характер, особистість.
2. Структура особистості.
3. Поняття гармонійної особистості.
4. Розлади особистості: антисоціальний, нарцистичний, дисоціативний, гістрійонний, шизоїдний, параноїдний, шизотиповий, ананкастичний, мазохістичний, депресивний, маніакальний, обсесивний, компульсивний.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм діагностики розладів особистості.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч.посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч.посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ІПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 8

Тема: Психологічні особливості та порушення психіки у осіб з хворобами ендокринної системи, гінекологічними та функціональними сексуальними розладами

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Психічне реагування на хворобу й психологія соматичного пацієнта (стать, вік, професія, особливості темпераменту, характеру, особистості).
2. Типи психічного реагування.
3. Місце психічного фактору в соматичній патології.
4. Передумови формування психосоматичних захворювань.
5. Психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях, дефектах тіла й органів чуття.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Розробити алгоритм діагностики психічного реагування на хворобу пацієнта.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч.посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.

3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч.посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 9

Тема: Психологічні особливості та порушення психіки в осіб з больовим синдромом, розладами харчової поведінки, психовегетативним синдромом, розладами сну

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Передумови формування психосоматичних захворювань.
2. Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань ендокринної системи, гінекологічної сфери, психологічні аспекти акушерської патології.
3. Передумови формування функціональних сексуальних розладів.
4. Психологічна робота з даними групами пацієнтів

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Продіагностувати та виділити психологічні особливості та порушення психіки у осіб з больовим синдромом, розладами харчової поведінки, психовегетативним синдромом, розладами сну.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч.посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч.посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ПО

Семінарське заняття № 10

Тема: Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби»

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Співвідношення об'єктивного й суб'єктивного аспектів захворювання.
2. Поняття “внутрішньої картини хвороби”.
3. Особливості психічного реагування на патологію в залежності від статі, віку, професії, темпераменту, характеру, особистісних нюансів.
4. Світоглядні й забобонні основи та установки в контексті наявності соматичної патології.
5. Можливості психологічної допомоги та психокорекції.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Продіагностувати та виділити психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч.посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч.посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К.: ІПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

Семінарське заняття № 11

Тема: Особливості психічного реагування на патологію в залежності від статі, віку, професії, темпераменту, характеру, особистісних нюансів

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення.

План

1. Психологія й психопатологія раннього юнацтва.
2. Психологічні особливості осіб літнього й похилого віку.
3. Первинна, вторинна і третинна психопрофілактика.
4. Група ризику психічних захворювань.
5. Профілактика психосоматичних захворювань.

Завдання

1. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати й підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.
2. Проаналізуйте геронтологічні аспекти психопрофілактики.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, діагностика знань

Література:

1. Медична психологія: навч. посіб. / [Пошук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В.]. Вінниця: [Горбачук І. П.], 2010. 135 с.
2. Медична психологія: навч. посіб. / В.А.Абрамов [та ін.]; ред. В.А.Абрамов. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С.Д., Шевченко Н.Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. – К.: Миланик, 2007. – 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С.М., Бондар В.В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. К.: ППО КУ ім. Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Предмет і завдання клінічної психології. Фундаментальні поняття медичної психології. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.	12	16
2	Клінічні прояви психічної норми та патології.	12	20
3	Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення	10	14

№ з/п	Національний університет водного господарства та природокористування	Назва теми	Кількість годин	
			ДФН	ЗФН
		сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів.		
4		Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення пам'яті, інтелекту, свідомості, ознаки дефіцитарності психічних функцій.	9	12
5		Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.	9	12
6		Порушення психіки при соматичних захворюваннях	4	8
7		Психологічні особливості та порушення психіки у осіб з хворобами ендокринної системи, гінекологічними та функціональними сексуальними розладами.	4	8
8		Психологічні особливості та порушення психіки у осіб з больовим синдромом, розладами харчової поведінки, психовегетативним синдромом, розладами сну.	4	8
9		Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби»	4	8
10		Медико-психологічні аспекти соматичних хвороб.	6	8
Разом			74	94

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни «Клінічна психологія» є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці. Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

Види самостійної роботи

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми контролю
1. Підготовка до аудиторних занять	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо 1.2. Виконання домашніх завдань 1.3. Підготовка до семінарських (практичних, лабораторних) занять 1.4. Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1.1. Усне опитування 1.2. Перевірка правильності виконання завдань 1.3. Тестування 1.4. Написання контрольної роботи тощо

<div> <div> <div>Національний університет</div> <div>застосування науки та технологій</div> </div> </div> 2. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою 2.2. Написання реферату (есе) на задану тему 2.3. Аналітичний розгляд наукової публікації 2.4. Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case study)	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять або індивідуальних контрольних робіт 2.2. Обговорення (захист) реферату (есе) під час аудиторних занять або ІКР 2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР 2.4. Розгляд підготовлених матеріалів, участь у діловій грі 2.5. Перевірка правильності виконання завдань
3. Наукова робота	
3.1. Участь у наукових студентських конференціях і семінарах 3.2. Підготовка наукових публікацій 3.3. Виконання завдань у рамках дослідницьких проектів кафедри (факультету)	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях і семінарах 3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів до публікації 3.3. Використання матеріалів у звіті з НДР
4. Стажування, педагогічна практика або практичний тренінг	
4.1. Проходження стажування або виробничої практики на підприємстві, педагогічної практики 4.2. Участь у тренінгу	4.1. Звітування за результатами стажування, виробничої практики, педагогічної практики 4.2. Оцінювання участі в тренінгу

6. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано; 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо); 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	
60-63	задовільно
35-59	
	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Питання до модульного контролю

1. Клінічне опитування пацієнта
2. Етапи клінічного опитування пацієнта.
3. Первинне інтерв'ю.
4. Хвороба-особистість.
5. Порушення сприйняття.

6. Порушення мислення.
7. Порушення емоцій.
8. Порушення волі.
9. Порушення потягів.
10. Порушення пам'яті.
11. Порушення інтелекту.
12. Порушення свідомості.
13. Межа між нормою та патологією.
14. Поняття розладів особистості.
15. Поняття гармонійної особистості.
16. Розлади особистості: антисоціальний, характеристика.
17. Розлади особистості: нарцисистичний, характеристика.
18. Розлади особистості: дисоціативний, характеристика.
19. Розлади особистості: шизоїдний, характеристика.
20. Розлади особистості: параноїчний, характеристика.
21. Розлади особистості: шизотиповий, характеристика.
22. Розлади особистості: ананкастичний, характеристика.
23. Розлади особистості: депресивний, характеристика.
24. Розлади особистості: маніакальний, характеристика.
25. Розлади особистості: obsесивний, характеристика.
26. Розлади особистості: компульсивний, характеристика.
27. Місце психічного фактору в соматичній патології.
28. Типи психічного реагування на хворобу.
29. Психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях.
30. Передумови формування психосоматичних захворювань.

8. Рекомендована література

Базова

1. Медична психологія: навч. посіб. / Пошук Н. Г., Маркова М. В., Кондратюк А. І., Стукан Л. В. Вінниця : Горбачук І. П., 2010. 135 с.
2. Медична психологія : навч. посіб. / В. А. Абрамов та ін. Донецьк: Каштан, 2008. 270 с.
3. Максименко С. Д., Шевченко Н. Ф. Психологічна допомога тяжким соматично хворим. К. : Миланик, 2007. 142 с. (МОН України № 14/18 Г-1273 від 01.12.2006).
4. Морозов С. М., Бондар В. В. Клінічна психологія : навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім.Тараса Шевченка. К. : ІПО КУ ім.Тараса Шевченка, 2001. Ч. 1: Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. 114 с.
5. Клиническая психология : энциклопедический словарь / Под ред. А. В. Петровского. М.: ПЕР СЭ, 2007. 410 с.
6. Кулаков С. А. Практикум по клинической психологии и психотерапии подростков. СПб. : 2005. 464 с.
7. Менделевич В. Д. Клиническая и медицинская психология. М. : МЕДпресс, 1998.

8. Международная классификация болезней (10-пересмотр): Классификация психических и поведенческих расстройств: Клинические описания и указания по диагностике. С.Пб. : Адис, 1994.

9. Психологія; Медична психологія; Психіатрія (термінологія) / І. І. Кутько (уклад.). Х., 1997. 314с. Укр., рос. та англ. мовами.

10. Шебанова С. Г., Шебанова В. І. Клінічна психологія: навчально-методичний посібник. Херсон, 2009. 192 с.

Допоміжна

1. Медична психологія : навч.посібник для самопідготовки студентів / Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти; Донецький держ. медичний ун-т ім. М. Горького / В. А. Абрамов та ін. Донецьк : Каштан, 2003. 118 с.

2. Блохіна В. П. Загальна та медична психологія: (практикум) : навч.посібник для студ. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / Дніпропетровська держ. медична академія. Кафедра психіатрії, загальної та медичної психології / І. Д. Спіріна (заг.ред.), І. С.Вітенко (заг.ред.). Д.: АРТ-ПРЕС, 2002. 176 с.

3. Дальке Р. Кризис как шанс начать жить лучше! [Електронний ресурс]: как использовать болезни и трудности для создания счастливой жизни / Р. Дальке. СПб. : ИГ "Весь", 2006.256 с. (Исцеление души и тела).

4. Ерышев О. Ф. Психиатрия для всех / О. Ф.Ерышев, А. М.Спринц. С.Пб. : Нева, 2005.

5. Лакосина Н. Д. Клиническая психология / Н. Д. Лакосина, И. И. Сергеев, О.Ф. Панкова. М. : Медпресс-информ, 2003.

6. Мясищев В. Н. Личность и неврозы / В. Н. Мясищев. Л., 1960.

7. Сонник Г. Т. Методичні вказівки з самостійної підготовки до практичних занять з медичної психології [Електронний ресурс] / Г. Т. Сонник. Полтава: МОЗ України "Українська медична стоматологічна академія", 2001. 241 с.

8. Хома І. Н. Медична психологія : навч.посібник / І. Н. Хома. Рівне : Рівненська друкарня, 2002. 178 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>

3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>

4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)

5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

6. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>